

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 3 februari 2026
Voorstel: 2026-006
Zaaknummer: 1894/2025/3284823
Documentnummer: 1894/2025/3285036
Datum collegebesluit: 16 december 2025

Onderwerp

Zienswijze 1e ontwerp begrotingswijziging 2026 Omgevingsdienst Noord en Midden Limburg (ODNML)

Openbaarheid

Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de gewijzigde ontwerpbegroting 2026 ODNML.

Inleiding

In september 2025 is de begroting voor 2026 vastgesteld op basis van de huidige organisatievorm van de RUD Limburg-Noord. Inmiddels is duidelijk dat vanaf april 2026 een nieuwe, robuuste omgevingsdienst van start gaat: de Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg (ODNML) die alle milieutaken van de gemeenten gaat overnemen. Deze verandering is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan gemaakte afspraken onder het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH stelsel (IBP-VTH). Hier zijn ook de robuustheidscriteria vastgesteld en de wettelijke kwaliteitscriteria VTH. Deze stellen eisen over de minimale bezetting, opleidingsvereisten en kwalificaties van ons VTH personeel. De nieuwe organisatie vraagt om een aangepaste begroting die past bij haar taken en structuur. Het Dagelijks Bestuur van de RUD Limburg Noord heeft daarom een ontwerp-begrotingswijziging opgesteld.

Beoogd effect

De leden van de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen om zienswijze in te dienen op de 1e ontwerp- begrotingswijziging 2026 ODNML.

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende doelstellingen uit de kaderstelling Ruimte, op het programma 1.1 Vitale leefomgeving:

- Programmadoel 1: Versterking van de ruimtelijke kwaliteit is het uitgangspunt, met extra aandacht voor natuurinclusiviteit.
- Programmadoel 2: Bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving zijn vitale gemeenschappen een belangrijk uitgangspunt.
- Programmadoel 4: De fysieke leefomgeving draagt bij aan een gezond leven en is klimaat adaptief en klimaatbestendig.
- Programmadoel 5: Peel en Maas is energieneutraal in 2050.

Argumenten

1.1 De begrotingswijziging is noodzakelijk om te voldoen aan de wettelijke verplichting van de robuustheidscriteria

De overgang naar een robuuste omgevingsdienst brengt meer verantwoordelijkheden en risico's met zich mee dan de huidige netwerkorganisatie. Eén van de wettelijke robuustheidscriteria is het beschikken over een voldoende financieel weerstandsvermogen. De huidige reserve is onvoldoende om deze risico's op te vangen.

Daarom wordt voorgesteld de reserve te verhogen, zodat een stevige financiële buffer ontstaat. Dit maakt de organisatie weerbaar voor toekomstige uitdagingen. Door nu in te stemmen met de begrotingswijziging ontstaat zekerheid dat vergunningverlening, toezicht en handhaving op een professionele manier kunnen doorgaan. Dit is niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook een kans om de kwaliteit van onze dienstverlening structureel te verbeteren. De gewijzigde begroting vraagt om een hogere bijdrage van deelnemers. Voor Peel en Maas betekent dit een structurele verhoging van de bijdrage aan ODNML. Dit is reeds opgenomen in onze begroting en meerjarenraming.

1.2. Vervolg op het bedrijfsplan

De gewijzigde begroting sluit aan bij het eerder vastgestelde 'Bedrijfsplan op hoofdlijnen', dat zorgvuldig is opgesteld en gebaseerd op landelijke robuustheidscriteria. Deze lijn zorgt voor voorspelbaarheid en transparantie, wat belangrijk is voor vertrouwen en bestuurlijke stabiliteit. Tegelijkertijd is in de uitwerking van het bedrijfsplan gebleken dat het aspect van reservevorming, achteraf gezien, onvoldoende concreet was uitgewerkt. Dit wordt nu gecorrigeerd om te voorkomen dat later ingrijpende maatregelen nodig zijn en om een solide basis voor de verdere opbouw van ODNML te waarborgen.

1.3. 'Vereerlijking' bedrijvenbestand en kostenverdeelsleutel

In de begrotingswijziging is sprake van een aanpassing in de kosten verdeelsleutel. Iedere gemeente is in de gelegenheid gesteld om een geactualiseerd bedrijvenbestand aan te leveren. De nieuwe kostenverdeelsleutel is transparant en sluit beter aan bij de werkelijke milieubelasting per deelnemer. Het aangepaste bedrijvenbestand van Peel en Maas pakt positief uit voor de financiële bijdrage, doordat enkele branches niet meer als milieubelastend zijn aangemerkt.

Kanttekeningen

2.1 Extra bijdrage

Er dient een financiële bijdrage geleverd te worden voor implementatie en het financieel weerstandsvermogen. Dit is nodig om risico's af te dekken en een stevige basis te leggen. Zonder deze investering kan de dienst niet voldoen aan wettelijke eisen. Het is een tijdelijke last met een structureel voordeel. De extra middelen worden eenmalig door de deelnemers bijgedragen. Voor de gemeente Peel en Maas betekent dit een extra bijdrage in 2026 van € 165.045 die we in de 1^e Bijstellingsrapportage 2026 zullen opnemen met het voorstel dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve.

2.2. Bijdrage Provincie

Op dit moment is de bijdrage van de Provincie beperkt. Er zijn nog geen provinciale taken ondergebracht bij ODNML. De organisatie is nog in opbouw, wat de nodige uitdagingen met zich meebrengt. Een van de grootste uitdagingen is het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel. Naast de huidige medewerkers van gemeenten moet extra personeel worden geworven, waaronder milieuspecialisten met de juiste kennis en ervaring om ook provinciale taken goed uit te voeren. In het 'bedrijfsplan op hoofdlijnen' staat dat ODNML tot 2030 nodig heeft om de volledige dienstverlening en organisatie op het gewenste niveau te brengen. Tot die tijd doet ODNML er alles aan om minimaal een basisniveau van dienstverlening te bieden en hierover transparant te rapporteren aan alle deelnemers.

Alternatieven

De gemeenteraad kan besluiten dat er relevante aandachtspunten zijn die een zienswijze wel nodig maken.

Financiën

De bijstelling van de begroting 2026 van de RUD Limburg Noord naar de Omgevingsdienst Noord- en Midden Limburg (ODNML) heeft financiële consequenties. In de begroting 2026 van Peel en Maas is hier budget voor gereserveerd en ook voor de verwachte bijdragen in de jaren 2027 tot en met 2029 is in de gemeentelijke begroting voorzien. Daarbij is aangegeven dat het natuurlijk gaat om indicatieve bedragen die hoogstwaarschijnlijk nog bijgesteld zullen worden in de loop van de tijd.

In de Kadernota Peel en Maas 2026 is opgenomen dat we de incidentele kosten die samenhangen met de ODNML willen dekken uit de algemene reserve (“Voor de incidentele kosten die waarschijnlijk vooral in 2026 zullen zijn is nu de aanname dat we deze kunnen afdekken met geld uit de algemene reserve.”).

Bij de huidige begrotingswijziging zijn deze incidentele kosten voor Peel en Maas becijferd op € 165.045 (voor de opstartkosten en het ophogen van het financieel weerstandsvermogen). Bij de 1^e Bijstellingsrapportage 2026 zullen we dus een voorstel opnemen om dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. In structurele zin zijn de budgetten die nu in de gemeentelijke begroting 2026 en de meerjarenraming zijn opgenomen vooralsnog voldoende om de bijdrage aan de ODNML te dekken:

	2026	2027	2028	2029
Structurele bijdrage ODNML	€ 1.614.031	€ 2.294.014	€ 2.428.956	€ 2.563.898
-/- vrijval personeelskosten (7,5 FTE)	€ 550.000	€ 720.000	€ 750.000	€ 770.000
-/- reguliere bijdrage RUD NML	€ 131.000	€ 131.000	€ 131.000	€ 131.000
Netto meerkosten ODNML	€ 933.031	€ 1.443.014	€ 1.547.956	€ 1.662.898
Budget in begroting Peel en Maas	€ 1.000.000	€ 1.400.000	€ 1.600.000	€ 1.700.000

Juridische afwegingen

Op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is de RUD verplicht om bij een begrotingswijziging deelnemers te vragen om een zienswijze.

De Tweede Kamer wil het VTH-stelsel versterken en via een proces komen tot robuuste omgevingsdiensten. Op 1 april 2026 moeten alle 28 omgevingsdiensten in Nederland voldoen aan de landelijke criteria van het interbestuurlijke programma Versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP-VTH). Het wijzigen de begroting ODNML draagt bij aan het vereiste om per april 2026 te voldoen aan de landelijke criteria voor de vorming van een robuuste omgevingsdienst.

Communicatie

Bij het opstellen van de begrotingswijziging is overleg geweest met het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en de financiële adviseurs van alle deelnemers. Hun inbreng is verwerkt in de uiteindelijke opzet van de begroting en de kostenverdeelsleutel. De provincie is betrokken vanwege haar wettelijke taken en bijdrage. Uw raadsbesluit wordt via de griffie met het Dagelijks Bestuur van ODNML gedeeld.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
K.H. Werps-Aerts

de burgemeester
B.C.M. Vostermans

Behandelend portefeuillehouder: Rob Wanten

Bijlage(n):

- Aanbiedingsbrief en verzoek zienswijze ontwerp-begrotingswijziging
- Eerste begrotingswijziging 2026 ODNML vastgesteld door DB 21 nov 2025
- Brief aan RUD Limburg Noord